

Előfizetési árak:

Helyben, vagy postán küldve:
Egy évre 10 frt — kr.
Félévre 5 frt — kr.
Negyedévre 2 frt 50 kr.
Egy óra 1 frt — kr.
 Egyes szám 4 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (nagy-uj-utca, 1702. sz.) bérmentve küldendő.

Előfizethető helyben:

Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében, Szinay Gyula kiadó lakásán (kis-csapó-utca 383. sz.) és a szerkesztőségben.

DEBRECZEN

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr
 Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alku szerinti jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön beiktatásért 30 kr.
 Hirdetést vagy reklámot magában foglaló ujdonság sora 50 kr
 Nyilttéri közlemények minden petit sora 50 kr.
 Hirdetések fölvetetnek Szinay Gyulánál és a szerkesztőségben
 Kéziratok vissza nem adatnak

A közigazgatás államosítása és a főrendek.

Debreczen, október 13.

Tudvalevő, hogy a hirhedt közigazgatási javaslatot, melynek tárgyalása alatt a függetlenségi párt ugyancsak kiporolta a Szapáry köpönyegét, a kormány kénytelen volt két paragrafussá összevonni s így szavaztatta meg a többség által, mely a csufos megretírlás után elég vakmerő volt azzal kérkedni, hogy ő győzött, mert elvileg elfogadtatott a közigazgatás államosítása.

A két § nem mond ki egyebet, mint azt, hogy a közigazgatás a vármegyékben állami feladatot képez s hogy a közigazgatást ezentul kinevezett tisztviselők fogják intézni. De egyéb tekintetben nem intézkedik, attól tehát, hogy a benne kimondott elv végrehajtható legyen, még nagyon távol áll.

Ezt a csonka javaslatot tegnap vette tárgyalás alá a főrendiház közigazgatási bizottsága s bár a főrendiház tagjai nem igen szoktak kifejtteni ellenzéki akciózt, e tárgyalás folyamán is igen komoly hangok emelkedtek, miből arra lehet következtetni, hogy a főrendiház több időt fog szentelni e javaslat tárgyalásának, mint a többi javaslatoknak.

A Sziláry József koronaőr elnöklete alatt tartott tárgyaláson először a javaslat keresztapja, grf Szapáry Gyula miniszterelnök szólalt fel s ismeretes szegényes érveivel indokolta és elfogadásra ajánlotta a javaslatot.

Ezzel szemben grf Sztáray Antal kijelentette, hogy ő a maga részéről elvileg is ellenzi a törvényjavaslatot, kijelentette azt is, hogy a főrendiház teljes ülésén fel fog szólalni a törvényjavaslat ellen. Hasonló kijelentést tett Zichy Antal is.

Még tovább ment grf Eszterházy Móríc, ki nem fogadta el a törvényjavaslatot, mert nem csak alakját nem helyesli, de a maga részéről egyáltalán nem akarja kormány kezébe olyan nagy hatalmat adni, minőt a törvényjavaslat kontemplál. Ő is felszólal a javaslat ellen a főrendiház teljes ülésén.

Beöthy Zsigmond elvileg nem ellenzi a javaslatot, de csak a garanciális javaslatok benyújtása esetén hajlandó azt elfogadni. Különösen sürgeti a hivatalnoki pragmatikáról és a fegyelmi törvényről szóló törvényjavaslatokat. Stílus tekintetben több módosítást ajánl, nevezetesen ki akarja küszöbölni a javaslat szövegéből a germanizmusokat. Greffl és Ghyczy altábornagyok szintén kifogásolták a stílus hibákat, melyeknek kijavítását óhajtják.

Gróf Szapáry Gyula miniszterelnök kilátásba helyezte, hogy annak idején gondoskodni fog a garanciális javaslatok beterjesztéséről; kéri azonban a bizottságot, hogy ezuttal tekintsen el a stílus javítások szükségétől és fogadja el nemcsak általánosságban, de a benyújtott szöveg szerint is a szőnyegen levő törvényjavaslatot.

A bizottság többsége csakugyan el is fogadta a javaslatot minden stílus módosítás nélkül, még pedig azért, nehogy bármilyen változtatás következtében a törvényjavaslat újabb diskussziónak tárgyat képezhesse a képviselőházban.

A jó szívu főrendek tehát nem akarták Szapáryt azon kellemetlen helyzetbe hozni, hogy a függetlenségi párt ez ügyben újabb támadásokat intézzen ellene. A nyáron kapott sebeket még most sem heverte ki az istenadta, miért hoznának tehát újabb vihart a fejére?

E jószívűség dacára bizonyos, hogy a főrendiház teljes ülésén szigorú kritika tárgyává fogják tenni a javaslatot. Azok a főrendek, kik a bizottsági tárgyalás alatt aggályaiknak kifejezést adtak, nem fogják ezen aggályaikat elhallgatni a főrendiház ülésén sem. Gróf Eszterházy Móríc álláspontja ugyanaz, mint a függetlenségi párté, ő is attól tart, hogy a közigazgatási javaslat, ha sikerülne azt kiegészítve törvényerőre emelni, omnipotenciát teremtene, már pedig a mindenhatóság a minisztérium kezében veszélyes az országra nézve.

Diktaturának csak viharos, veszélyes időben van helye. De rendes körülmények közt csak a jól kifejlesztett önkormányzati érzék, mely a nagy gépezetnek minden használható tagját bevonja a közügyek intézésébe, teheti nagygyá, erőssé és hatalmassá az államot!

A DEBRECZEN TÁRCZÁJA.

A »frakkocská.«

— Humoreszk. —

Írta: Ifj. Móríc Pál.

Még a régi jó világban — de mikor már az az ürdöngős frakk fel volt taklva — két jó barát édegett, mint joggyakornok egy kis vidéki városocská törvényszékénél, a lehető legkényebb havi vagy — ha szebben hangzik — mondjuk evi fizetés mellett.

A két barát igazán Kástor és Polluxként szerette egymást. És míg az egyik Pál — addig a másik Péter névre hallgatott.

Mindketten csinos, kellemes gyerekek hanem gazdagságra nézve a nagytemplom éhez egereihez voltak hasonlók. A csekély gázsiból hivalkodásra, diszes, divatos ruhákra nem igen telt. Alig hogy megelhettek.

Ezen — a mi két derek hőszünkre — oly annyira kedvezőtlen és szűk időszakban történt, hogy a törvényszék nemes elnöke valami házi bál felet rendezett, melyre hivatalos volt a két elváthatatlan is.

Nagyszerű alkalom! — Sem pénz, sem posztó, tudniillik frakk!

Pedig a meghívón határozottan ott állott az is, hogy »az urak kéretnek teljes estély-öltözékben megjelenni.«

A leleményes eszű barátok nem estek kétségbe. Igyekeztek magukon segíteni, úgy, a hogy — lehetett. Összetettek pénzeiket. És óh csodák csodája! Abból csakugyan kifutotta 1 — mond egy — frakk-ra való...

Furcsa helyzet! Frakk már volt, de csak — egy! És tánczos? No az szintén volt, hanem ez meg — kettő!

Azt meg még a phisikából igen jól tudták a mi kedves embereink, hogy ha már egy nagy csárda is szűk volt két dudásnak, hát még egy kis frakkba hogy — az az még kevésbé — férhet meg egy és ugyanazon időben két szilaj tánczos, gavallér!?

A meghívásra a bálban meg nem jelenai, rosszabb lett volna reájok nézve az ehenhalásnál. Mert ha ók nem nélkülözheték a »nagyságos elnök« ur protegalását, viszont annak meg tánczosokra volt szüksége. Meg aztán oly pompásan lehetett volna ott mulatni!

Pál és Péter szinte beleizzadt a nagy gondolkozásba. Lázban voltak, mint az az uj

házaspár, a kinek először hozott a gölya — sivitó hangu bubácskát.

Salamon király böles eszére lett volna szükségük, hogy kimenekülhessenek e kritikus helyzetből, midőn egy — frakkon, két tánczosnak kellett volna szépen megosztzkodni.

Nem hiába mondja a közmondás: »tudja Pál, mit kasszál«, de ez alkalommal is nem Péter, de Pál volt azon dicső lény, kinek agyában az égi szikra, a mentő gondolat megfogant. És hogy az ötlet sikerült volt, a mellett tett bizonyosságot, az elragadtatás mámorában »heureka«-t, »hozsánnát«, és »vívát«-ot kialtozó Péter is.

A bűvös szavak, melyekkel Pál gazda Péter ur kedélyének beborult egéről a gondfellegetek eloszlattá, a következők voltak:

— Légy szem és fül! Hallgass reám és értsd meg jól, a mit mondani fogok. Te most veszed a — frakkot. És szépen elsetálsz a bálba. Ott eszel, iszol, táncolsz tizenegy óráig annyit, a mennyi szemed, szádnak és lábaidnak tetszik. Tizenegy órákor pedig fejfájást vagy más hasonnemű betegséget adván okul, elbucsuzol az elüktől és társaságtól, haza jössz. És aztán a frakkot — nekem adod át. Én majd

Magyar Egyesület Rendkívül élénk érdeklődés mellett alakult meg vasárnap délelőtt a fővárosban a Magyar Egyesület. Az új város háza közgyűlési terme zsúfolásig megtelt. Preyer Hugó dr. fővárosi ügyvéd nyitotta meg a gyűlést. Egy »felségfolyamodvány«-nak kellett jönni, ugymond, hogy felrzza ezt a társadalmat, hogy megérezze ösztönszerűleg a veszedelmet, hogy megtudja, hogy első sorban magyarrá lenni legszentebb kötelessége. A társadalom föltámadt a vészharang kongására. Üdvözlöm önöket polgártársak s velem együtt örömmel üdvözlö önöket az ország hazafias gondolkodásu polgársága, midőn eljöttek, hogy megkezdjék a nagy munkát, mert itt az ideje, hogy a fővárost, annak társadalmát kiragadjuk közönyéből, fásultságából. E célból fog megalakulni a Magyar Egyesület. Most pedig még egyszer üdvözlöm a tisztelt közgyűlést s fölkérem, hogy mindenekelőtt válasszon elnököt. Ajánlom Kléh Istvánt, a főváros egy régi lelkes és hazafias polgárát, aki mindig ott volt, a hol a főváros magyarsága érdekében tenni kellett valamit. Zajos éljenekkel üdvözölte a közgyűlés Kléh Istvánt, aki az elnöki széket elfoglalva, megköszönte a bizalmat s a közgyűlést megnyitottnak nyilvánította. Örömmel konstatálja, hogy a Magyar Egyesület tagjainak száma ma jóval felül van a háromezeren s így a megalakulás elé semmi akadály sem gördül. A közgyűlés nevében határozatilag kimondja tehát a Magyar Egyesület megalakulását. (Zajos éljenzés.) Az alapszabálytervezetet Sik Sándor dr. ismertette. Kiemelte különösen, hogy minden pártpolitikai és hitfelekezeti tárgy az egyesület működéséből teljesen ki van zárva; hangsúlyozta különösen a német sajtó elleni küzdelmet s beszédét zajos éljenzés közben fejezte be. Ezután Beöthy Ákos országgyűlési képviselő szólalt fel. Ezután Preyer Hugó dr. indítványára elnöknek egyhangulag megválasztották Kléh Istvánt, aki köszönetet mond a benne özpontosult bizalomért és igéri, hogy mindent el fog követni az egyet ügyeinek dala ra vezetésében. — Aelnökök lettek: Beöthy Ákos, Polónyi Géza, Radocza János, főtitkár Sik Sándor dr., helyettes titkár Várady Károly dr., jegyzők dr. Burián Béla, dr. Guthy Soma és Réthy Dezső, pénztárnok dr. Gebhardt József, ellenőr Királyfalvi Gerhard György, ház-

találok valami mentséget, melylyel késésemet az elnöknel kimenthetem.

Az ige megvalósult. Péter jött és ment. Valami felségesen mulatott! Gyönyörű tánczával sok leányt megigézett. A jelzett óra kongására azonban ismét távozott.

Tizenegy óra után megjelent Pál is. Az ügyes lurkó koholt mentségét az elnök nemcsak elfogadta, de még szellemesnek is találta. Mulatott, tánczolt, ugrált. És mivel Péternél ügyesebb, csinosabb, kedvesebb gyerek volt, csakhamar ő lett a társaság fiatalabb részének a lelke.

Hagyjuk Pált mulatni. Nézzük inkább, mit csinál a kedves Péterke?

Péter nyugodt lélekkel ment haza. Már le is akart feküdni, mikor egy rémes gondolat ötlött eszébe. A tökfilkó ugyanis elfeledte, hogy ő a második négyesre az elnök bájos leányával van elengagirozva. Ha most az ülve marad, kész a petrezselyem árulás, de kész az orr is, hanem a — Péterke számára. Vége lesz jövőjének és így tovább egy buskeserves monológ.

Péter azonban még mindig reménykedett. Az az hogy már reménykedni is kezdett, amennyiben gyors léptekkel rohant le a rész-

nagy Novák Sándor, számvizsgálók Görög István, Kokasch Sándor és Péchy Manó. — A kormányzó tanács tagjai lettek: Dalmady Győző Földváry Mihály, Gracza György, Győry Elek, Horánszky Nándor, báró Kaas Ivor, gróf Károlyi Sándor, Királyi Pál, Mérő János, Morlin Imre, dr. Preyer Hugó, Rákosi Jenő, és Való Simon. — A központi választmány 30 tagból áll.

A főváros bosnyákjai. Bosnyákokról levén szó, nem azokat a torzonborz hegylakókat értjük, kik mint élelmes »Király« és »Dob« utczai kereskedők megbizottjai, csibukokat, bicskát, klárist és még az ég tudná elsorolni, hogy mit — nem — árusítanak el boszniai áruként a hiszékeny fővárosi közönségnek. Nem e bosnyák kalmárok mellett akarunk szót emelni, hanem a főváros bőbugyogós bosnyák — katonáiról akarunk szólni, kiket az önkény készenlétbe helyezett az esetre, ha a rendőrség elég nem lett volna az egyetemi ifjuság tüntetéseinek elnyomására. Ez lett volna tehát a bosnyák zászlóalj — első funkciója hazánkban

A bohéme világból.

— Pletykák. —

Nikitől, — a kivel a multkor olyan jól mulattam Vilmos papánál —, hallottam ezt a kis történetet, mely ha nem volna igaz, akkor száradjon az ő lelkén.

Egy kis színész nő meglátogatja ballerina barátnőjét és egy fiatal embert talál annál!... Kérem előrebecsátom, hogy csak féltizenegyre járt az idő, — zóna idő szerint is — délelőtt volt.

Terpsichore kecses papnője zavarba jön és úgy mutatja be a jól ismert fiatal embert — barátnőjének, mint »unokatestvérét!«

— Ah, vágott közbe kissé pikkirten a látogató barátnő, jól ismerem! Nekem is volt már egy izben — unokatestvérem!

*

— Barátom, mondá nekem valamelyik nap egy városszerte ismert író társam, holnap itt hagyom ez áldott várost! Arra kérlek, tedd ki ezt az ujságba!

— Miért te?

— Hadd sirjanak a — hitelezőim!

*

ges házmester pinczelakásába. Nagy nehezen kirángatta azt az ágyból. Ötven krajczár borralvót adott neki és még ötvenet ígért — ráadás képpen, ha teljesíti kívánságát:

— Szaladjon rögtön a törvényszéki elnökhöz. Hivassa ki valaki által Pál urat és mondja meg neki, hogy jöjjön haza, mert a frakkra mulhatatlanul szükségem van, mert még egy tánczra vissza akarok menni.

Az együgyű tót házmester, ki most is kótyagos volt, eltántorgott. Elérte a kijelölt házat.

A kapu táva nyitva. Az ablakok pazar fényben usznak.

Belépett a kapun. Ment előre a folyosón. Elérte az előszoba ajtaját is. Az előszobában, hová nagy félenken bujt be — nem talált senkit sem. Sietett tehát tovább, honnet vidám kacaj és a zene hangjai hangzottak felé. Majd elesendesült a zene is. Bizonyára szünóra következett.

A fényesre csiszolt kilincs megrándult a keze alatt. Végre nagy robajjal felnyilik az ajtó és emberünk — a lehető legbutább arckifejezéssel — bebukik a terembe. A sima parketten szinte elesuszik. E különös alak láttára elesendesül minden, sőt egynemelyik félenk hölgyecske rémületében fel is sikolt.

— Mily igazságtalanok ezek a férfiak, mondá egy társaságban, a kis Toncsi, a színház egyik kecses hölgye, azt akarnák, hogy mi szegény nők egy ballépésünk következményeit egész életünkön át — viseljük

— Pedig ugy-e elég azt — vagy néha, azokat — viselni bizonyos hónapokig? szözlött közbe csengő hangon a kíváncsi tenorista — Sóllyom!

*

E. bátyánk, ki mellesleg megjegyvezve Debreczen egyik legtartalomdúsabb kalendáriumát szerkeszti, panaszkodik, hogy mindig náthás, valahányszor az ősz-télre akar fordulni.

— De nem is szeretem sem az ősz, sem a telet! mondá melancholikus hangon, mert mindkettő csak náthát hoz rám!

— Hát csakugyan nem szereti egyiket sem?

— Nem biz én kedves öcsém!

— Hisz akkor könnyű a baján segíteni.

— Hogyan, hogyan? kérdi mohón a bátyó.

— Csak úgy, hogy a kalendáriumból hagyja ki — az ősz, meg a telet!

*

Pár színész ösmerősöm társaságában a színház előtt áldogálok. Nézzük és kritizáljuk a jövő s menöket. Majd egy kis hadnagy kíséretében, a szép Esztike közeledik felénk. A megjegyzések — természetesen — ezuttal sem maradhattak el.

— Te Jóczó, kérdem az egyik színésztől mond mért kedveli a szép Esztike, olyan nagyon azt a kis — hadnagyot?

— Balga! Még azt sem tudnád, hogy kis —

— Tudom, tudom! szakítám félbe, de hisz ennek — kardja van!

— Antul jobb, mert annál — hegyesebb! vágott vissza a nyughatatlan vér.

—CZ.

Mavracsek, a házmesterek utolsója bárgyun tekint körül a nagy, fényesen díszített teremben. Majd egy leány csoport közepében felismeri Pál ur jöltáplált alakját. Szeme — megvillan és örömmel siet oda gazdájához.

Pál, ki éppen az elnök bájos leányának mondott valami szépet, meghökkenve, tartózkodólag tekint reá.

A bátor Mavracsek azonban, sáros, nagy csizmájával letaposva pár elötte álló uracs érzékeny tyukszemét és ugyannyi bájos istennő hosszú, uszályos ruháját, bizalmasan furódik oda a Pál ur közelébe.

Majd megáll előtte és egész hangosan, mintha legalább is valami katona-zászlóalj vezényelne, elkiáltja magát:

— Sak zufficska Péter zur küdötte engemet, hogy mondjak meg Pál zurnak, frakkocskát kireti visza, mert másik tánczra még ü is vissza zakar jönni!

A Mavracsek köré gyűlt vendégek — kik először bámulva hallgattak — egetrengető kacajban törtek ki e furcsa izenet hallatára, Pál ész nélkül rohant ki a teremből.

Mavracsek pedig, ki azt hitte, hogy a »frakkocskát« Pál ur maga fogja hazaszállítani; nyugodtan, gangos léptekkel töttyögött utána — önelégülten gondolva a még hátralevő jó borralvóra.

BELFÖLD.

Képviselői beszámoló. Madarász Imre, a karczagi vál. ker. orsz. gyűl. képviselője, f. hó 18-án d. e. Kisujszálláson, d. u. Kunhegyesen, f. hó 25-én pedig Madarason beszámoló beszédet tart.

A novi-dvori ügyben még egy interpelláció készül. A Horánszky által szerdán tett kérdések eléggé kimerítik ugyan az ügyet s a czél ennél fogva nem is új kérdések feltétele, mind a mellett szükségesnek látszik még egy interpelláció a végből, hogy a hadsereg szellemét mélyen érintő ez incidens ötletéből nagyobb vita támadhasson. Ez az interpelláció a függetlenségi és 48-as párt valamely tagja részéről fog megtétni, még pedig alkalmasint a képviselőház szerdai ülésén.

Emléktábla a vaskapunál. A Vaskapu szabályozási munkálatainak megkezdése emlékére, nagyszerű emléktáblát állítottak fel a Vaskapunál. Az emléktábla a magyar parton az »alibégi« sziklafalban van vésvé 17 méter magasságra a Duna fölött. Az emléktábla tíz méter széles, hét méter magas. Diszes keret övezi és rajta egy méter nagyságu renaissance arany betűkkel ez a felírás van: »Az aldunai Vaskapunak és a többi zubataginak az MDCCCLXXXVIII. évi XXXI. tvczik. által elrendelt szabályozása megkezdett I. Ferencz József uralkodása alatt, gróf Szapáry Gyula miniszterelnök idejében Bellusi Baross Gábor kereskedelemügyi m. kir. miniszter által MDCCCLXXX. szeptember XV-én. Isten áldása legyen e művön és megalkotóján.« Az emléktábla ünnepélyes átvétele a napokban történt meg.

KÜLFÖLD.

Orth és Stanley. A nagy afrikai utazó a »M. H.« párisi levelezője előtt azon nézetének adott kifejezést, hogy Orth János az oceánon túl valahol rejtve él.

Lengyel Matuzsálem. A napokban egy Zalewsky Szaniszló nevű száztizenegy éves lengyel nemes halt meg Bordeauxban, a ki a Lengyelország történelmében szerepet játszott Zalewsky-család sarjadéka volt. A vén sas nagyon viharos időkben élt át. Az 1812-diki háboruban, mint francia lovassági ezredes vett részt. Életének utolsó éveit Bordeauxban töltötte, hol eleinte mint gyakorló orvos működött, később azonban a francia kormány nyugdíjából visszavonulva eldegelt, összes mulatságát a pipázgatásban találva. Pipaszó mellett azután az öreg ur gyakran mesélgetett elményeiről a kíváncsi »ujabb generációknak.« Többek közt elbeszélte, hogy XVI. Lajos lefejezését is végig nézte egy ablakból.

Lázadás Rio-de-Janeiróban. Rio-de-Janeiróból érkezett magánhírek szerint az odavaló olasz színházban ismeretlen okból zavargás tört ki. Számos letartóztatás történt. A lovasság megtisztította az utcákat melyeken barrikádokat emeltek. Hír szerint több ember megöletett és többen megsebesültek. A legutóbbi hírek szerint a rend most már helyre van állítva.

Színház.

A »Huszárszerelem« Bécsben. Muray Károlynak vigjátéka, a »Huszárszerelem« Buchbinder Bernát feldolgozásában pénteken este került először színre a bécsi Volkstheaterben. A siker igen nagy volt s valószínű, hogy a darab az osztrák színpadon is honosítást nyer. A »Fremdenblatt« rámutat ugyan a vigjáték valószínűtlenségeire, de kiemeli azt a pajzán frisseséget s azt a kedves komikumot, mely a darabot átlengi. E lap szerint a darab megérdemelte a tetszést s Tyrolt és Odillont nagyon kedvesek voltak szerepeikben. — A »Neues Wiener Tagblatt« így kezdi bírálatát: »Öszinte gyönyörűséggel üdvözöltük Muray Károlynak, a magyar költőnek »Huszárszerelem« cz. vigjátékát. Nagy sikert konstatal s az előadók játékát általában kitünőnek mondja. — Az »Extrablatt« »piros-fehér-zöld Goldonit« lát Muraiban. Egy pillanatra szemére veti eszköz-

zeinek ódonágát, de aztán minden bűnét megbocsájtja, mert friss hangot és pajzán jó kedvet talál a darabban, A legtöbb kifogást a »Neue Frie Presse« emeli a »Huszárszerelem« ellen. Nem tetszik neki sem a darab, sem az előadás de mégis csak annyit mond, hogy a közönség véleménye — megoszlott.

Uj színigazgatók. A orsz. színészegylet legutóbb Tövölgyi Bélának adott színigazgatói engedélyt, egyúttal Homokai László és Sággy Zsigmond engedélyeit megújította. Németh János pedig Hutiray-val társult s most szervezi társulatát.

A rendőrfőnök, mint színkritikus.

Nem Muszkaországban, de a vele szomszédos Szilézia egyik városában történt meg az a — nem éppen mindennapi — eset, hogy a rendőrfőnök, de nem az **Andorokkal** egyetemben, felcsapott — színkritikusnak. A szegény igazgató azonban nem igen köszönte meg működését, mert a rend szellemes öre, avval referált referációjában felsőbb úrnak a helytartónak, hogy a »Pártás pacsirta« című színmű, melyet **Wildenbruch** írt, s mely széles Németországban mindenütt diadalt aratott, nem adható elő, mivel rossz — **szocialistikus** irányzatú. A böles helytartó e referada alapján csakugyan be is tiltotta a darab előadását, tilalmával oly reklámot csinálva annak, mint egy bizonyos **vas** miniszterünk rendelete egy bizonyos fővárosi lapnak. A »Pártás pacsirta« rövid idő alatt színre kerül a budapesti népszínházban is. A címszerepet kitünő művésznőnk **Blaha L.** foyja játszani. Érdeklél várjuk, hogy — hát a fővárosi rendőrség elmés színkritikusai illetőleg biztosai, mily véleményt nyilvánítanak e kritikus darabban szemben?!

Fölhívás előfizetésre.

A negyedik évfolyam elején szíves bizalommal kérjük föl t. előfizetőinket az előfizetések megújítására.

Lapunk, mint a debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye, híven szolgálja a függetlenségi eszméket, valamint e város és vidékének közügyeit is. Azt a missziót, mely lapunkra, mint észak-keleti Magyarországra egyetlen ellenzéki lapjára várakozik, híven és becsületesen igyekszik betölteni s kitűzött irányától se jobbra, se balra el nem tér.

Programmunkat bővebben fejtegetni fölösleges. **Huszonhárom** küzdelemteljes év áll a »Debreczen« háta mögött s e hosszú idő alatt mindig az igazságot, a bátor szókimondást s a valódi közérdeket szolgálta lapunk, mely kipróbált, meghitt barátjává vált az olvasó közönségnek.

Lapunk előfizetési ára:

Egy évre 10 frt.

Fél évre 5 frt.

Negyed évre 2 frt 50 kr.

Egy óra 1 frt.

Az előfizetési pénzeket kérjük egyesesen **Szinay Gyulához** (kiscsapó-utca 383. sz.), lapunk főszerkesztőjéhez s kiadó-jához küldeni.

A „DEBRECZEN“ szerkesztősége és kiadó-hivatala.

Ujdonságok.

* **Vasuti mizeriák.** Nem mulik el Debreczenben országos vásár, írja, H-Böszörmény és Vidéke, hogy többfelől panasz ne érkezék hozzánk nyomoruságos vasuti állapotainkról. A legközelebb elmúlt debreczeni vásár alkalmával is panasz panaszt ért a személyszállító vagonok csekély száma miatt. Nem tudjuk, hogy a magyar állam kezelése alatt levő szárnyvonalokon mindeniken ilyen nyomoruságos állapot uralkodik-e, de hogy a debreczeni-büd-szent-mihályi szárnyvonalon ilyen tarthatatlan állapot van, azt konstatalni vagyunk kénytelenek. A folyó hó 4-én, 5-én vásár vasárnapján és hétfőjén a Szentmihály felől jövő vonatok, mikor H-Böszörménybe értek, az I. és II. osztályban levő egy pár üres hely kivételével, minden személyszállító vagon tömve volt a szó legszorosabb értelmében. — H-Böszörmény 22 ezer lakosu város utazó közönsége részére — kik az összes utazó közönségnek majdnem felét tették — nem maradt más, mint megváltott jegyeikkel hazasétálni, vagy pedig piszkos marhaszállító kupéban állva tenni meg az utat Debreczenig. Ezen utazók legnagyobb része iparos nők és sokan olyanok voltak, kik II. osztályra váltottak, jegyet, de menniök kellett, mert portékáik már utnak indítva lettek Debreczen felé. Ha ily tarthatatlan állapot csak a mi szárnyvonalunkon uralkodik, kérjük az igazgatóságot, miért érdemeltük meg, hogy ily mostoha gyermekhez illő módon bánjanak velünk? Hiszen tudomásunk szerint a mi szárnyvonalunk egyike azon szárnyvonalnak mely legtöbb személyszállítást produkál, daczára a drága menétjegynek. A debreczeni-büd-szentmihályi szárnyvonal 60—65 kilométer hosszúságban oly népes nagy városokat érint, a melyeket tudunkkal egy szárnyvonal sem aztán azt hisszük, megérdemelné, hogy nagyobb gondozásban részesülne az igazgatóság, vagy az üzletvezetőség részéről. Hogy hol követtek el ilyen alkalmakkor a mulasztás, — nem is kutatjuk, mert nem vagyunk rá kompetensek, hanem az ügy megvizsgálását s e nyomoruságos állapotok megszüntetését bizzuk az igazgatóságra, remélvén, hogy jogos felszólalásunk felsőbb helyen is meghallgatásra találand.

* **Kossuth emlékező tehetsége.** A szabadságharczi emlékek kiállítása egy igen becses, az egész közönség lelkében fájdalmas, de kedves emléket fölkeltő ereklyével gyarapodott. A legnagyobb magyar humorista, a legnemesebb és legkedvesebb ember, az öngyilkos Balázs Sándor olajba festett arczképe ez. A nagy író nemcsak a felolvasó asztalok hőse volt, de hő is a harczmezőn is. — Mint ifju ő volt Erdélyben egyike a legelső honvédeknek, még pedig nyalka Miklós-husár, a ki vitézül küzdötte végig a szabadságharczot és súlyosan meg is sebesült. A toborzás után Berzenczey felhozott Pestre néhány Miklós-husárt, kiknek látásán Kossuth hosszan elmerengett és beszélgetett a délczeg s ritka szépségű Balázs Sándorral, ki egyik tagja volt a küldöttségnek. Mikor az ötvenes években Balázs meglátogatta a kormányzót, Balázs így szólt: Kormányzó ur, már egyszer szorította az én kezemet. Igaz — szólt Kossuth fürkészőn pillantra Balázsra — ugy-e ön volt egyike a Berzenczey által bemutatott Miklós-husároknak?

* **A főiskola köréből.** A debreczeni ev. reform. főiskolai akadémia tanrendje az 1891—92. tanév első felében. Előadó tanárok és tantárgyaik. A) hittudományi szakban. Tóth Samuel. Symbolica, heti 6 órán. Jézus élete (spec. coll.), h. 3 ó. Balogh Ferencz. Keresztyén egyháztörténelem, I. korszak, h. 3 ó., III. korszak, h. 3 ó. Dogmatörténelem, h. 3 ó. Csiky Lajos. Egyházi íszónoklatlan, h. 4 ó. Keresztyén erkölcstan h. 4 ó. Gyakorlati

bibliamagyarázat, h. 2 ó. Szónoklati gyakorlatok, h. 2 ó. Dr. Erdős József. Bevezetés az új-szövetségbe, h. 3 ó. Új-szövetség magyarázata (A rómaiakhoz írt levél), h. 4 ó. Sass Béla. Héber nyelv, heti 3 ó. Ó-szövetség magyarázata (Ézsaiás prof.), h. 4 ó. Ó-szövetségi teológia, h. 3 ó. B) Jog- és államtudományi szakban. Buzás Pál. Nemzetgazdaságtan, h. 5 ó. Magyar pénzügyi jog, h. 5 ó. Liszka Nándor. Alkotmányi és kormányzati politika, h. 5 ó. Magyar alkotm. s jogtörténet, h. 7 ó. Dr. Kovács Sándor. Római jogtörténet és Intitutiók, h. 8 ó. Egyházi jog, h. 7 ó., mely órák közül 5 órán át a teológusok is hallgathatják e tárgyat. Dr. Karsa István. Magyar magánjog, h. 5 ó. Peres és perenkívüli eljárás, h. 5 ó. Dr. Bacsoni Lajos, ez évi akad. igazgató. Magyar közigazgatási jog, h. 5 ó. Bevezetés a jog- és államtudományokba, h. 2 ó. Európai államok statisztikája, h. 2 ó. Közlekedésügy hazánkban, h. 1 ó. Dr. Ozory István. Büntető jog, h. 5 ó. Osztrák magánjog, h. 6 ó. C) Bölcsészeti szakban. Dr. Török József. Közegészségtan, h. 2 ó. Törvényszeki orvostan, h. 2 ó. Oszterlamm Ernő. Általános nevelés- és tanítástan, h. 3 ó. Balogh Ferencz. Angol nyelvtan, h. 3 ó. Angol mondattan, h. 2 ó. Gerezi Kálmán. Diplomatika (oklevél), h. 4 ó. Legújabb kor történelme, h. 4 ó. Dr. Erdős József. Vallásbölcsészet, h. 3 ó. Újszöv. görög nyelv, h. 2 ó. Német nyelv és irodalom, h. 2 ó. Joó István. A vallástani módszertana, h. 1 ó. Kovács Lajos. A mennyiségm. módszertana, h. 1 ó. Sass Béla. Arab nyelv, h. 2 ó. Dr. Öreg János. Bölcséleti erköletan, h. 2 ó. Bölcsészettörténet, h. 4 ó. Jogbölcsészet, h. 6 ó. Francia nyelv és irodalom, h. 4 ó. Macsai Sándor. Egyházi és műenklés, heti 2 órán.

* **Közigazgatási bizottság.** Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága tegnap tartotta rendes havi ülését, melyen felolvasták a jelentéseket. E jelentések főbb adatait a következőkben hozzuk: Az alispáni jelentés szerint a közbiztonság állapota a mult hóban mindenütt, az egész megyében példás volt. — 15 kisebb tüzesetet jelentettek be. — Az állategészségügy is jónak mondható. A következő fegyelmi ügyek merültek fel az elmúlt hó folyamán: Sallai József hadházi irnok ellen; dr. Rózsák Jakab b.-ujvárosi orvos ellen; Csapó Zsigmond hadházi községi jegyző ellen; dr. Schwarz David szováti községi orvos ellen; Farkas Győző h.-dorogi jegyző ellen és Kaszás József b.-ujvárosi községi jegyző ellen indítottak fegyelmi eljárások. A megye törvényhatóságához és közigazgatási bizottságához érkezett ügyekről szóló kimutatás a következő: összesen 969 ügy érkezett, melyből 856 el lett intézve, míg 113-al hátrányba maradtak, a közigazgatási bizottsághoz 113 ügy érkezett, melyből 74-et intéztek el. A tiszti főorvos jelentése nem igen sok kedvező adatot foglal magában, mert a jelentés szerint az egészségi állapotok, még a mult hóban is igen kedvezőtlenek voltak. A megye területén előforduló betegségek: lobok, váltóláz, difteritisz, kanyaró, hagymáz. Halálozás nyolczczal kevesebb történt, mint a mult hóban, de 60-al több, mint az elmúlt év szeptember havában. Az elmúlt hóban 459 halálozás történt s így 1000 lakosra 3.43 ‰ esik, vagyis évi átlagban 41.04 ‰ halálozás; legkevesebb halál eset fordult elő Nánáson. 551-en születtek. Rendkívüli haláleset 11 van bejelentve. A kir. tanfelügyelő jelentése szerint az iskolázottság jeles volt 3 községben: Tegláson, Szovátón és Földesen; jó volt 3 községben: Alsó-Felső Józsnán és Tetéllen; elégséges 3 községben: Hadházon, Nádudvaron és Püspök-Ladányon; rossz 5 községben Bőszörményben, Dorogon, Szoboszlón, Sámsonban, és V.-Pércsen. A többi községekről nem küldetett be jelentés. A kir. ügyészség jelentése szerint 26 férfi és 6 nő volt fogolyként letartóztatva a h. bősörményi fiók fogházban. A fegyelem, rend, tisztaság, egészségügy és élelem kielégítő. A főmérnök jelentése, hogy közuti adóból 33116 frt 23 1/2 kr. folyt be az utépítészeti pénztárba. Jelentésében a megyében kiépítendő utszakaszokról szól. Adóban befolyt az adópénztárba összesen 160.317

frt 79 kr. míg a mult év szeptember havában 136.310 frt 72 kr., tehát 24.024 frt 75 krral több. A legrendetlenebb az adófizetés aránya Nánás, Dorog, Hadház, B.-Ujváros és V.-Pércs községekben.

* **Iskola-látogatás.** A sárospataki, miskolczi, debreczeni, hódmezővásárhelyi, szarvasi és nyiregyházi főgymnaziumokra nézve, továbbá a h.-bősörményi, karczagi, kiujszálási, mezőturi és h.-nánási gymnaziumokra nézve a vallás- és közoktatásügyi miniszter Békésy Gyula debreczeni tankerületi főigazgatót bizta meg a nevezett iskolák látogatásával s azokban az állami főfelügyelet gyakorlásával az 1891—92-ik tanév tartamára.

* **Új járásbírói állás.** Az igazságügyi miniszter rendeletet bocsátott ki, melyben elrendelte, hogy Debreczenben egy újabb járásbírói állás szerveztessék. Már ez állásra pályázat is ki van hirdetve. E járásbírói állásra csakugyan nagy szüksége volt a debreczeni járásbírósnak, mivel a járásbíró — különösen az utóbbi időkben — a két albiró betegekedése miatt, a legmegfeszítettebb erőfeszítés mellett is alig volt képes a felhalmozódott ügyeket végezni.

* **Ritka eredményű ujonczozás.** Nagyváradra nem illik az ujonczozások általános tanúsága: satnya nemzedék. Az idei ujonczállítás jól beütemült. A kivetett mennyiség bőven kitelt. Már a 2-ik korosztályból besorozottak majdnem felét a honvédséghez sorozták, ami igen ritka körülmény. — Nem rég történt meg a kivetés, mely szerint Nagyvárad város a közös hadsereghez 90, a honvédséghez 29 hadkötelest tartozik szolgáltatni. A legszigorubb vizsgálat után is kettővel több vált be, — kik mint felesleg más katonai kerület ujonczjuttalékánál maradt hiány fedezésére osztottak be. A sorozás eredménye már rég nem volt ily kiváló eredményes. — A mult évben a közös hadsereghez 56, a honvédséghez 30 egyén lett besorozva Nagyváradon.

* **A törvényszék tárgyalás-terme** nagyban készül a Tisza-házban. Ugy arányainál fogva, mint esinos kiállításainál fogva, méltónak és alkalmasnak látszik a tisztaság befogadására.

* **Új vasut-vonal.** A kereskedelemügyi miniszter Stassburger Ármin földbirtokos turkevei, dr. Salgó József ügyvéd és Pálmay Károly mérnök budapesti lakosoknak, a Kis-Ujvárosi állástól Turkeveiig vezető helyi érdekű vasutvonalra az előmunkalati engedélyt félére megadta.

* **Tüzeset.** Az éjszaka 12 óra tájban, Mikó József timár bárány-utcai lakásán tűz ütött ki. Az udvaron felállított nyári konyhaépület, mely deszkából volt összetakolva, ismeretlen okból kigyuladt. A háziak szerencsésen eloltották a tüzet, még mielőtt a tűzoltók odaértek volna. A tűz keletkezési okának kipuhatolására vizsgálatot indított meg a III. kerületi kapitányság.

* **Különös erénypróba.** Sydneyben »Social Purity Society« czim alatt egy erényvédő egyesület alakult, a mely azt tűzte ki feladatául, hogy nem csak az egyesület tagjainak, hanem általában minden sydney-i lakosnak erénye fölött őrködni fog. Hogy ennek a hivatásának annál lelkiismeretesebben megfeleljen, az egyesület elnöksége két gyönyörű szép, fiatal hölgyet fogadott fel, a kiknek az a kötelességük, hogy esténként bejárják Sydney utcáit s csábító pillantásokkal kísértetbe vigyék a férfiakat. Ha valamelyik férfi lépze megy — s nagyon sokan mennek lépze, — akkor ezeknek a nevével a két hölgy besugja az egyesület elnökségének. Az elnökség azután a bejegyzett neveket hirlapok útján a nyilvánosság elé viszi. Eddig már több képviselő neve került bele ilyenformán az újságba.

* **Öngyilkosság.** Molnár Bálint 61 éves h. bősörményi földmives a »Homok« szőlőkert egyik kutjába ugrott, s mire észre vették, meg is halt. Mint halljuk, gyujtogatási mánia vette elő, s ilyen állapotában meggyújtott egy pajtát s büntetéstől való féltében követte volna el az öngyilkosságot.

* **A megexekvált lottókirály.** Az adóvégrehajtók ellen, mint a példa mutatja, még a börtön kemény és vastag falai sem védik meg az embert. A szegedi csillagbörtön mai legérdekesebb lakója, Farkas Menyhért is tapasztalhatta volna pénteken ezt az igazságot, ha otthon lett volna. Vojvodina község előjáróságának kívánságára ugyanis a szegedi »exekutorok« végrehajtást akartak »vezetni« a lottókirály ellen a csillagbörtönben. A nagy alak azonban, szerencsésjére nem volt »otthon«, épp akkor kellően megjelennie a budapesti büntető törvényszék előtt, egy végtárgyalásra tanunak. Így menekült meg a végrehajtóktól. Érdekes, hogy a követelés, melyért megakarták exekválni a lottókirályt, 1 frt 50 krnyi utadó, amit egy hat évre elítelt rabra velet ki a vojvodinai kupaktanács.

* **Gyászjelentés.** Mély fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk a felejthetetlen emlékü jó nőnek, illetőleg példás anyának, nővérnek és rokonnak Vági Mihályné szül. Kranzthor Eugénia asszonynak élete 26-ik, boldog házasságának 7-ik évében f. hó 12-ikén, rövid szenvedés után történt elhunytát. Kedves halottunk földi maradványai f. hó 13-án d. u. 4 órakor fognak piacz-utca 1825 számú lakásunkról örök nyugalomra tétetni. Mely végtisztesség tételre rokonainkat, ismerőseinket és a résztvevő közönséget szomorodott szívvel meghívjuk. Debreczen. 1891. október 13. Vági Mihály és gyermekei: Gábor, Erzsike, Piroska. Béke porrai felett!

* **A sok Weisz.** — Maga Weisz Mór, aki tanúnak van beidézve?

— Igen.

— Tud-e valamit az ügyről?

— Nem én semmit.

— Hát akkor miért jött be?

— Kérem: nagy zavar volt a faluban. Van ott Weisz tizenöt is. Hát tanácskozást tartottunk: melyikünk is menjen be a törvényszék? Utoljára a jegyző azt mondta, hogy mindegy kutyá az, menjen be akármelyik. Erre aztán húztunk gyufát: én húztam a legrövidebbet.

— No hát akkor csakugyan a legrövidebbet húzta: mert a tanuzási költséget se kapja meg, hajtsa be az okos jegyző, aki azt mondta: mindegy kutyá, akármelyik Weisz megy tanunak.

A tanu fejesóválva távozik.

— Hát még ha Kohnt idézett volna be a törvényszék!

* **Esti szaktanfolyam** nyílik f. hó 17-én felnőttek számára a helybeli kereskedelmi akadémián: e tanfolyamnak tárgyai a kereskedelem-isme és levelezés, kereskedelmi számtan meg könyvvitel; tandíj 20 frt. — Aki résztvenni óhajt, iratkozzék be még e hét folyamán; mert az előadások megkezdése után senkit sem vesz föl többé az igazgatóság.

* **Irodába** ajánlkozik egy iskolákat végzett fiatal ember.

* **Kerestetik.** Egy élénk, jó forgalmu helyen kiadó bolthelyiség kerestetik. Értekezhetni Varga u. 2186 sz. a.

* **Leány kerestetik.** A »Debreczen« nyomda részvénytársaság nyomdájába (kis-uj-utca 1702. sz. Konrad ház) egy 14—15 éves leány, a gép mellé, felvétetik. Előnyben részesül az, ki mint ilyen, már volt alkalmazásban.

* **A Petőfi-társaság** vasárnap tartott felolvasó ülésének különösen az kölcsönzött kiváló érdeket, — hogy Jókai Mór is megjelent s felolvasást tartott. A terem zsúfolásig megtelt. Első felolvasó Bodnár Zsigmond volt, ki a haladás törvényeiről olvasott fel egy szép költeményt, melyet zajosan megéljeneztek. Majd Pap Zoltán, tehetség poétánk, »Örök gyász« czimű költeménye került felolvasásra. A zajos taps és éljenzés közt lépett a felolvasó színpalhoz Jókai Mór s

olvasta föl, vagyis inkább adta elő Szinánbassa című kisebb elbeszélését; a nagy tettszéssel fogadott mű a műbarátok alamanachjában fog megjelenni. A zárt ülésen elhatározta a társaság, hogy Rákosi — Aesopus-jubileuma alkalmával üdvözlétével járul a költőhöz. Bejelentette végül az elnök, hogy a vidéki föl-olvasások sorozatát nemsokára megkezdik, még pedig Szatmárt az állandó színház megnyitása-kor rendezendő matinéé alkalmával.

A kapitány előtt.

— Kihallgatás. —

(m. p.) A fogalmazó ur szobájának ajtaján félenken kopogtatnak. A fogalmazó ur fel-emeli fejét és hivatalos hangon lebben el ajkáról a »szabada« szó. Belép egy sugár, barna, fiatal lány. A kikeményített szoknyák csak úgy subognak rajta, mikor lakkos cipőkébe szorított formás lábaival egyet-egyet lép. Félenken megáll az ajtófélnél. Idegesen rájja csipkés »keszkenője« szélét. Nagy fekete szemeit — látszólag — felve veti fel hosszú pillái alól. Apró foga hófehér fényébe szinte belevakul a himnemű halandó szeme, ha szóra nyitja fel eseresznye piros ajkát. Pedig ez gyakran megtörténik nála, mert felette beszédes a — lelkes-ada. Most is éppen a »sok szíp beszídjé« miatt hitták törvény elé. Pletykált! Azt mondta a kútnál, hogy a Róza, az ügyvéd urék kis konyeles szobaccizájá, meg a — Mondásának per-patvar lett a vége.

Rágalmazás és becsületsértés vádját emelték ellene és most itt áll!

— Hát már megint itt vagy Szabó Kati? Kérde a vallatást a fogalmazó ur.

— Igenis tekintetes ur!

— Még mindig ha j a d o n ?

— Igen! mondja arczpirulva és szemlesütve a félenk Kati.

— Ugy?!... És hány gyermekkel? faggatódzik tovább a kíváncsi fogalmazó ur.

— ... (Hallgatás.)

— Nos! Ne pironkodj hát lelkem!

— Csak — h á r o m m a l! susogja szendén az ártatlan leányzó.

TÖRVÉNYSZÉK

* **A demonstrációk s a biztosító társaságok.** A véderő vita alatt lefolyt zavargások alkalmával Weiner és Grünbaum B. pesti szabónak czégtábláját is megszelezta a tömeg. A károsult czég 350 frt. és jár. iránt indított pert az első bécsi tükörüveg biztosító társaság ellen. A budapesti kir. tábla a napokban helybenhagyta az első bíróság elutasító ítéletét, mert ama zavargások, melyek a per adatai szerint felperes károsodását okozták, a kötvényen foglalt biztosítéki feltételek s-ának eme kifejezései közül: »bürgerliche Unruhen« vagy »Volkstumulte« bármelyiknek fogalma alá sorozhatók, már pedig az azok által okozott kárért a társaság nem vállalt felelősséget.

Görgei diktátorsága.

A szabadságharczi emlékek kiállításának okmánytárában igen érdekes eredeti levelek vannak, a melyek Kossuthnak a kormányzó-ságról való lemondására s Görgei diktátorságára vonatkoznak. Ilyen Görgei tábornok aug. 11-iki levele, a melyben Kossuthot felszólítja a lemondásra. — E levél szövege a következőképen hangzik:

Görgei Arthur tábornok. — Az ország kormányzójának Kossuth Lajos urnak.

»Kormányzó ur, a miniszterelnök ur ellenjegyzése mellett, engem az ellenséges hadsereggel egyezkedésre felhatalmazó levelét kézül vettem, minthogy ezen felhatalmazás azonban a kívánt s közös hazánk jövőjét biztosító czél elérésére nem elégséges es én arra, hogy azt, a mi a nemzet számára megmenthető, meg-

menthessem, elkerülhetlen szükségesnek tartom, hogy a jelen kormány lépjen le s én ruháztsam fel a polgári és katonai legfőbb hatalommal, tehát ezennel felkérem kormányzó urat, méltóztassék ekkép mielőbb határozni, ezen határozatát velem s a közönséggel is tudatni, hogy annak következtében minden késedelem nélkül azon lépéseket megtehessem, melyek egyedül képesek a nemzet jövőjét biztosítani s azt a végromlástól, míg nem késő, megmenteni. Ó. Arad, Augusztus 11. 849. Görgei Arthur s. k. tábornok.«

Eddig ismeretlen dolog volt az, hogy Csányi László miniszter, a ki az augusztus 11-diki minisztertanács után Görgeivel és Kossuthal külön-külön értekezett, Görgei diktátorsága érdekében még maga, külön is intézett Kossuthhoz sürgető levelet.

Csányi László e levele így szól:

»Magyarország kormányzójának, Kossuth Lajos urnak! Az ország függetlenségi igazságos harcát Bem vezénylete alatti seregeink szétveretése után bevégeztnék kell tekinteni — mert öncsalódás nélkül képzelni sem lehet, hogy az Aradon létező három hadtest az ellenségnek tulnyomó erejével győzelmi resultatum reményével vívhassa a csatát — csekély távolságában a közeledő orosz seregeknek.

Azért a kormányt továbbra szükségtelennek tartom — kétséget nem szenvedvén, hogy a szerencsétlen nemzetnek részére polgári hatalom jót eszközölni nem képes. Ha létez valami, mi által boldogtalan nemzetünket némi kedvezésekben lehet részesíteni, ugy a katonai kezbe központosított hatalom az.

Mihez képest lemondván a kormány haszontalanná, czélhoz nem vezethetővé vált hatalmáról, ruházza azzal fel Görgey altábornagyot, ki nemcsak vezérlete alatt levő seregeink, de a nemzetnek szent ügyét is szem előtt tartandja intézkedéseiben. Kormányzó ur e nézetét osztja mai találkozásom alkalmával és megígérni méltóztatott a hatalommal felruházót iratot Görgei altábornagnak elküldeni, azonban minthogy az eldöntő végperczek közelednek és az említett irat késik, én sietek magam részéről, miniszteri tárczáról, mely által semmi, de semmi jót és hasznosat nemzetem részére nem mivelhetek, lemondani, szíves köszönetem mellett kormányzó urnak bennem helyezett bizodalmaért.

Vajha szerencsés lehettem volna annyi jót felmutatni soha semmi mellékes érdekhez nem csatolt igyekezetemből — mennyire azt lelkemből óhajtam. Görgei altábornagy megkapta vezéri kinevezését, hiszem, az most feleslegessé vált, mert seregeinek ő ugy is fővezére, más seregek pedig jelenleg, melyek felett fővezéreskedhetnek, nem léteznek. Kormányzó ur nézete más volt mai értekezésünk alkalmával, sajnálnám, ha a miniszteri tanács a multak emlékét nem méltányolván, még most is, midőn már a reménysugár is letűnőben van, késnek a nemzet érdekében határozni, miszerint Görgei altábornagnak átadandó a főhatalom.

Kelt Aradon, 11. aug. 1849. Csányi László s. k.

Különfélék.

Embrevők Eldorádója. Az Uj-Hebridákon még mindig nincs egészen alaposan megdöntve az ott élő néptörzsek ama véleménye, hogy az emberhusevés különös deliczia. A legöregebb vadembereknek mindig kellemes emlékeik közé tartoznak a régi jó idők lakomái, melyek nem is eshettek meg emberhus nélkül. Az ifjabb nemzedék pecsenyenyag hiányában meglehetősen elszokott már az ilyen finom komedenciától s legfeljebb irigykedve hallgatja a vének regéit. Most azonban megint szép hajnal derült az uj-hebridai embrevőkre. Nehány törzs nagyon hajba kapott egymással s a csatározások után holttestek borítják a harcsteret. Az alkalom azután megteszi a többi. A hebridai harcosok összeszedik elesett társaikat s krokodilkönyek közt fellakmározzák őket. Ily

módon az embrevés az Uj-Hebridákon egy san-francziskói távirat szerint ujra virágzásnak indult foglalkozás.

Steinackert nyugdíjazzák. A budapesti kereskedelmi és iparkamara minden pártárnyalata egyhangulag elhatározta, hogy a meg-ejtett elnökválasztás után Steinacker Ödön titkárt, tekintettel 22 éves tevékenységére, nyugdíjazni fogja. — Azt hisszük, ehhez nem kell kommentár.

Tigrisvadászat Európában. Oberhausenben, egy állatseregletből a királytigris valahogy kiszabadult s eltűnt a kertek közt. Lábba állították az egész csendőrséget s tüzőoltóságot és megkezdték a hajtóvadászatot a ritka vad ellen, melyet egy mázolómaster kertjében fedeztek föl. A csendőrök láttára a tigris ugrásra készült, de egy golyó visszatérésre kényszerítette. Átugrott egy sövényen, ott egy csendőrre rávetette magát, földre vágta s czombjába harapott. Erre egy másik csendőr a lapoczkájába lőtt, de ezt a vad föl sem véve, erre a támadójára vetette magát s isten tudja mit csinál vele, ha az elősiető többi csendőr agyon nem lövi. Az izgalmas vadászat alatt egy golyó czélt tévesztett s egy tüzőlő medenczesontját zuzta szét.

»**Éhhalál a tengeren.** Megrendítő szerencsétlenség-őrlnak Antwerpenből. Az »Ellen« vitorláhajó szélváltozás következtében tizenkét napig bolyongott a tengeren. Ez idő alatt az élelmi szerkesztet elfogyott s a matrózok közül kilenczen borzasztó szenvedés után éhen haltak meg.

Vegyes hírek. Arabi pasáról, a kit már majdnem elfeledett a világ, ismét irnak a lapok. Irják, hogy a vitéz felkelő tábornok, kit Ceylonba száműztek, igen megöregedett és sokat betegeskedik. Az angol kormánytól kapott nyugdíjból alig marad magának valami, mert azt Egyiptomban maradt feleségére s gyermekeire kell költeni. — Meggyilkolt drótos tót. A Marosból, Arad közelében, egy 16—17 éves siheder hulláját fogták ki. Gunyája után itélve, drótos tót. Testén ütések, nyakán fojtogatások nyomai, bizonyára gyilkosok kötöttek követ a nyakába és lökték a vízbe. — A Sándor gróf leánya. Bajnán a napokban tűz ütött ki és bizonyára az egész falu elpusztul, ha az uraság felesége, Metternich Paula hercegné, a híres Sándor gróf leánya, a tüzőlők élére nem áll, s azokat szóval és tettel buzdítja, mindent el nem követ a tűz megfékezésére. A derék urnó a károsultakat nagy pénzsegélyben részesítette.

CSARNOK.

„EZEREGY RÖGESZME“.

— Regény. —

IRTA: **Dumas Sándor.**

Fordította: **Publik Ernő.**

(Folytatás.)

— Igen, de te nem fogsz itt fizetni!

— Miért?

— Mert nem fogadom el pénzedet! S így miután nem fizetsz, nem is veheted igénybe ezt a házat, itt nincs helyed! Értetted?

— Akarva, nem akarva, a munkásnak el kellett kotródni.

— Egy ételárus konyhában, ahol étkezni akart, sem fogadták külömben.

— Mikor pedig haza akart menni, becsukták az orra előtt a kaput s a holmiját ki-dobták az utca közepére.

— Végre egy felszer alatt egy zsup szalmára feküdt meghálni.

— Kevéssel éjfél előtt úgy rémlett neki, hogy valaki vállán veregeti. Felébredt, s egy fehér női alakot látott maga előtt, aki hivo-gatta.

— Ő felkelt s követte a női alakot. Egy

Vasuti menetrend:

Indul:

Debreczenből	Budapest-felé	gyorsvonal	reggel 8 ó. 44 p.
»	»	—	déli 12 ó. 52 p.
»	»	—	délután 3 ó. 22 p.
»	»	—	este 10 ó. 31 p.
»	Szatmár-felé	—	délután 3 ó. 24 p.
»	»	—	este 7 ó. 45 p.
»	»	—	éjjel 3 ó. 09 p.
»	Miskolcz-felé	—	délután 8 ó. 32 p.
»	»	—	délután 3 ó. 39 p.
»	»	—	este 7 ó. 40 p.
»	B.-Szt.-Mihály-felé	—	délután 3 ó. 19 p.
»	Füzesabony-felé	—	reggel 4 ó. 26 p.
Püspök-Ladányból	N.-Várad-felé	—	délután 2 ó. 12 p.
»	»	—	délután 5 ó. 51 p.
»	»	—	éjjel 12 ó. 57 p.

Érkezik:

Debreczenbe	Budapest felől	gyorsvonal	reggel 8 ó. 44 p.
»	»	—	délután 3 ó. 09 p.
»	»	—	este 7 ó. 06 p.
»	»	—	éjjel 3 ó. 42 p.
»	Szatmár felől	—	reggel 8 ó. — p.
»	»	—	déli 12 ó. 16 p.
»	»	—	este 10 ó. 16 p.
»	Miskolcz felől	—	déli 12 ó. 36 p.
»	»	—	este 7 ó. 20 p.
»	Büd-Szt.-Mihály-felől	—	reggel 8 ó. 17 p.
»	Füzes-Abony-felől	—	délután 4 ó. 54 p.

Felelős szerkesztő: **Kósa Barna.**
 Kiadók: **Szinay Gyula** főszerkesztő,
 és **Dr. Bakonyi Samu** fõmunkatárs.

Képes Családi Lapok

Szépirodalmi és ismeretterjesztő képes heti lap.

Szerkeszti: **Dr. Tolnai Lajos.** — Fõmunkatárs: **Dr. Várad Antal.**

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos: **Dr. Murányi Ármin.**

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

a »Hölgyek Lapja« című divat-melléklettel s a Regénymelléklettel együtt:
 Egész évre 6 frt. Félévre 3 frt. Negyedévre 1 frt 50 kr.

A »Képes Családi Lapok« című hetilap új negyedbe lép. A magyar szépirodalomnak e hatalmas tényezőjét, a magyar művelt-családoknak e szellemi kincsét még a következő írók és írók támogatják: *Jókai Mór, Lauka Gusztáv, Rudnyánszky Gyula, Dalmady Győző, Mikszáth Kálmán, Komócsi József, Temérdek (Jeszzenszky Danó), dr. Prém József, dr. Sziklai János, Inczédy László, Palágyi Lajos, Erdőy Dániel, Dengi János, Tölgyesi Mihály, Vértessy Gyula, Mery Károly, dr. Murányi Ernő, Petri Mór, dr. Roditzky Jenő, Csorba Palotay Ákos stb.; Benitzky-Bajza Lenke, Büthner Lina, Nagyvárady Mira, Kuliffay-Benitzky Irma, Harmath Lujza, Hevessiné-Sikor Margit, V. Gaál Karolina, Karlovsky Ida, Mericzay-Karossa Irma, Erzsike stb. stb.*

A »Képes Családi Lapok« az összes szépirodalmi képes hetilapok között a legélénkebb, legváltozatosabb. Tartalma az irodalom minden válfaját felöleli: képei a jelen eseményeit s a leghíresebb festők műveit mutatják be.

»Hölgyek Lapja« című havonként kétszer megjelenő divatmelléklete a legújabb divatképeket hozza s e mellett a magyar háziasszonynak valóságos szellemi titkára, a mennyiben a nevelés, az egészség, a gazdaság, kertészet, a háztartás s a konyha ténén nincs olyan kérdés a melyet ne tárgyalna s nincs olyan titok, a melybe hölgyeinket be ne avatná!

Regénymelléklete külön beköthető négy kötet érdekes regénnyel ajándékozza meg évenként az előfizetőt.

A »Képes Családi Lapok«-nak még a zöld borítéka is tele van mulattató közleményekkel, humoros apróságokkal, sakk-, kép-, számkoczká- és ponttalányokkal és szőrejtményekkel, melyeknek megfejtői értékes jutalmakat kapnak.

A »Képes Családi Lapok« gazdag tartalma és számos melléklete dacára mégis a legolcsóbb szépirodalmi képes hetilap: éppen azért bizton számíthatunk minden honfi és honleány, minden magyar család támogatására és pártfogására.

Mutatványszámokat ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal mindazoknak, a kik ez iránt — legcélszerűbben levelezőlapon — hozzáférnek.

A ki az egész évre szóló hat frtnyi előfizetési összeget 40 krajczár csomagolás és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküldi, annak 4 regényt; és a ki 3 frt előfizetési összeget és 30 kr, csomagolási és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküld, annak két eredeti regényt küld ajánlva jutalmul.

A ki 3 új előfizetőt gyűjt s az előfizetési összeget egyszerre beküldi, annak elismerésül egy díszes emlékkönyvet küld a kiadóhivatal.

Megrendelhető postautalványon minden postahivatalnál és minden könyvkereskedésben.

Előfizetéseket (a hónap bármely napjától) elfogad a »Képes Családi Lapok« kiadóhivatala Budapest, Nagykorona-utca 20. szám

Teljes számú példányokkal meg mindig szolgálhatunk.

410 5-5

JUTÁNYOS
 szabott áron

kaphatók

SZABÓ LAJOS FIAI

CZÉGNÉL:

DIVATOS NŐI RUHASZÖVETEK

Kasan, Flanell, Moldon,

Legújabb ruhadiszek,

FEKETE DIVATKELMÉK,

színes és fekete selymek,

Mosó velezek,

TÉLI HIMALAYA KENDŐK,

selyem- és haraszt-kendők,

Gyermek tricót-öltönyök,

Normal, gyapju és pamut

ALSÓ INGEK,

Ujjasok és nadrágok,

Téli harisnyák, keztyük.

Az idén szép raktárt tartunk

BRASSÓI POSZTÓKBAN,

Takarók és lópokrócokban.

401 29

SZÖNYEGEK,
függönyök, ágy- és asztal-terítők

nagy választékban

SZABÓ LAJOS FIAI
CZÉGNÉL.

401. 26

NYILT-TÉR.

A legjobb és legegészségesebb
üditő-ital,
mely mint asztali ital különösen kedvelt és borral, cognacokkal vagy növényi szörpökkel egyítve kitűnő ízű
vegyületeket ad : a

MATTONI-FELE
GISSHÜBLER
SÁVANYU-KUTY

eltja a szomjat, húsit és felfrisít egyaránt. A legjobb szer a nyári hőség tikkasztó hatása ellen.

DUSAN BERENDEZETT RAKTÁR

áll a n. é. közönség rendelkezésére :

VÁSZNÁK,

Ujdon-ság-asztalneműek

KÁVÉSTERITÉKEK,

fehéreneműek,

jó mosatu szines és fehér téli ruha-flanellek

VALÓDI JÄGER-ARUK

diszes kelengyékéből

KARDOS LÁSZLÓ

üzletében 10-10

CZEGLÉD-UTCZA.

Értesítés.

Van szerencsém a t. építész urakat, valamint a n. é. közönséget értesíteni, hogy üzletembe a legkitűnőbb gyártmányu

AGYAG- és MAJOLIKA-KÁLYHÁKAT

bevezettem és egy nagyobb szabásu **felállított** mintakályha, valamint készlet-raktár fölött rendelkezem.

Tekintve, hogy gyárosom a **legügyesebb** és legmegbízhatóbb kályhaszerelőjét bocsájtotha rendelkezésemre, azon kellemes helyzetben vagyok, hogy t. vevőim igényeinek tökéletesen megfelelhettek.

Midőn a t. építész urakat és a n. é. közönséget

AGYAG-KÁLYHA RAKTÁRAM

megttekintése czéljából tisztelettel meghívom, egyuttal felhívom becses figyelmöket legdusabban felszerelt **vas-kályha raktáramra**, fa, szén és koksz fűtésre.

Képes árlapok bérmentve.

Tisztelettel

402 95

Tóth Gyula

Debreczen, városház sarkán.

előbb TÓTH LAJOS és TÁRSA.

